

بخش سوم

اهداف کلی برنامهٔ درسی عربی
در حوزهٔ عناصر و عرصه‌ها

اهداف کلی برنامه درسی عربی در حوزه عناصر و عرصه‌ها

عناصر/ عرصه‌ها	خود	خدا	خلق	خلقت (با محوریت خداوند)
تعقل(تفکر)	تدبیر، پندآموزی، درست اندیشی در زندگی، نیروی حلّ مسئله در مسائل واژگانی و زبانی و تقویت توان تفهیم و تفهّم	باور اینکه یکی از اسباب نزول قرآن به زبان عربی تعقل است. ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ ^۱	احترام به دیگران، به قانون، پاس‌داشت بزرگان، علاقه‌مندی به زبان عربی، تقویت توان فهم متون و آثار مؤلفان کهن و امروزی و آثار ادبی مزین به واژگان، اصطلاحات و ترکیبات عربی	نگاه مسئولانه به طبیعت
ایمان	علاقه‌مندی به زبان عربی و باور اینکه زبان عربی زبانی کامل و غنی است و درک درست و بهینه قرآن و علوم و معارف اسلامی و نیز زبان و ادبیات فارسی در سایه یادگیری زبان عربی میسر می‌شود.	تقرب الی الله و دوست داشتن زبان عربی به عنوان زبان دین مبین اسلام ﴿وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ تَرْلَىٰ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلٰی قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ﴾ ^۲	ایجاد علاقه به زبان عربی به عنوان زبان نخست جهان اسلام و یکی از هفت زبان بین‌المللی و زبانی که ادبیات زیبا و ارزشمندی دارد.	علاقه‌مندسازی فراگیران به آثار کهن ادبی ایرانیان که به زبان عربی نوشته شده است.
علم	کمک به فهم درست زبان و ادبیات فارسی از طریق یادگیری نسبی زبان عربی و آگاهی از نقش مهمّ زبان عربی در زندگی یک شهروند ایرانی در انجام تکالیف دینی و فهم کلیه علوم	یادگیری زبان عربی به منظور آشنایی بهتر با زبان وحی و درک عمیق قرآن و متون دینی، احادیث، ادعیه و روایات	آگاهی از جایگاه و منزلت بارز زبان عربی در ارتباط با سایر کشورهای مسلمان به ویژه اینکه زبان رسمی ۲۲ کشور مسلمان عربی است.	شناخت زیبایی‌ها و توانمندی‌های زبان عربی به عنوان یکی از ساخته‌های اعجاب برانگیز خلقت

۱- یوسف ۲

۲- شعراء ۱۹۲ تا ۱۹۵

<p>مشاهده آثار فرهنگ و تمدن اسلامی مانند مراقد و اماکن متمیزه و توانایی بهره‌بری بهینه زبانی</p>	<p>تواناسازی مهارت زبانی روان‌خوانی برای قرائت قرآن، ادعیه، احادیث، روایات و متون گهربار اسلامی و نیز متون فارسی مزین به کلمات، عبارات و مصطلحات عربی</p>	<p>تقویت مهارت سخن گفتن در حد عبارات ساده، پرکاربرد و مورد نیاز در برقراری ارتباط به ویژه در بزرگ‌ترین کنگره جهان اسلام حج ابراهیمی</p>	<p>عمل</p>
<p>مسئولیت اخلاقی در برابر هجمه‌های عربی زدایی‌های افراطی از زبان فارسی و باور اینکه زبان فارسی زبانی تواناست که با بهره‌گیری از واژگان عربی تواناتر شده و وجود کلمات عربی در فارسی امری طبیعی است و در سایر زبان‌ها نیز پدیده‌ی واژه‌ستانی و واژه‌دهی وجود دارد.</p>	<p>ارزش نهادن به تواناسازی فرد در کسب مهارت‌های چهارگانه زبانی</p>	<p>ارزش‌گذاری به درس آموزش زبان عربی به‌عنوان زبان نخست جهان اسلام و زبانی که زبان فارسی کاملاً با آن درآمیخته است و ترویج حسنات با گزینش عبارات و متون متناسب عربی</p>	<p>اخلاق</p>

شبکه مفهومی کتاب‌های عربی سه سال نخست متوسطه ۱

موضوع	پایه	اول متوسطه ۱	دوم متوسطه ۱	سوم متوسطه ۱
واژگان		آموزش حدّ اقل ۴۰۰ و حدّ اکثر ۵۰۰ واژه و اصطلاح پرکاربرد و ساده ^۲	آموزش حدّ اقل ۴۰۰ و حدّ اکثر ۵۰۰ واژه و اصطلاح پرکاربرد و ساده ^۲	آموزش حدّ اقل ۴۰۰ و حدّ اکثر ۵۰۰ واژه و اصطلاح پرکاربرد و ساده ^۲
صرف		- اسم اشاره ^۶ - فعل ماضی ^۷ - ادوات استفهام ^۸ - معرفه به ال ^۱ - اسم از نظر عدد و جنس ^۱ - اعداد اصلی یک تا دوازده ^{۱۱} - ضمائر منفصل و متصل ^{۱۲}	- فعل مضارع ^{۱۳} - وزن و ریشه ^{۱۴} - بقیه ادوات استفهام (لماذا، متى، کیف، أي) ^{۱۵} - اعداد ترتیبی یکم تا دوازدهم ^{۱۶}	- فعل امر - فعل نهی ^{۱۷} - فعل مستقبل ^{۱۸} - ترکیب اضافی و وصفی ^{۱۹} - ساعت شماری - شناخت مصادر ثلاثی مزید ^۲

۱- کلماتی مانند کاتب، مکتوب، مکتبه، مکتب و مکتبه که یک مدخل واژگانی مشترک دارند؛ در شمارش واژگان چند واژه محسوب می‌شوند و این حتی در صورتی است که قواعد مربوط به آنها را دانش‌آموز فراگرفته باشد. همچنین کلماتی مانند (و، ف، ل، ب، فی، من، لا و...) که بسیار ساده‌اند؛ در شمارش واژگان محسوب می‌شوند. در گزینش واژگان کلمات پربسامد مد نظر است. از به کارگیری واژگان کم کاربرد پرهیز می‌گردد. واژه‌های استفاده شده به اندازه کافی در دروس مختلف یک پایه و نیز در پایه‌های بعد تکرار می‌گردند تا ملکه ذهن دانش‌آموز شود.

۲- با قصد واژه تنها سقف واژگان است. تعداد واژگان بین ۴۰۰ الی ۵۰۰ واژه می‌باشد و از آنجا که ترجمه فارسی به عربی مد نظر در تألیف و بارم بندی نیست؛ این تعداد واژه مناسب است. تعداد کل واژگان سه پایه متوسطه نخست بین ۱۲۰۰ الی ۱۵۰۰ واژه است.

۳- واژگان مشترک در هر دو زبان به عنوان واژگان جدید محسوب نمی‌شوند؛ مانند: کتاب، دفتر، قلم، مدرسه، معلم، علم، جدید، صبر، خروج.

واژگانی مانند عامل که در هر دو زبان به کار می‌رود؛ ولی معنای متفاوت از هم دارند و در کتاب درسی به معنای «کارگر» می‌آید به عنوان واژگان جدید است.

- ۴- در گزینش واژگان به پربسامد بودن آن در قرآن، متون معارف اسلامی و زبان و ادبیات فارسی توجه لازم می‌گردد.
- ۵- در بخش فن ترجمه که در حقیقت همان قواعد است هدف فهم عبارت است و قواعد فی نفسه هدف نیست. هدف از قواعد آن است که معنای عبارت بهتر درک شود. در این بخش دانش‌آموز با شیوه‌های ترجمه آشنا می‌گردد.
- ۶- اسم اشاره به نزدیک و دور، همراه مشاؤ الیه آن. اسم اشاره مثنای دور تدریس نمی‌شود.
- ۷- هدف تنها شناخت فعل ماضی ست و ساخت آن مد نظر نیست. گر بنا به ضرورت در تمرینی یا بخشی در کتاب ترجمه فارسی به عربی یعنی ساخت ده شود در مقدمه و رهنمای معلم توضیح ده ده خود شد که بن مطلب ز هدف کتاب درسی نیست و صرفاً جهت تعمیق یادگیری آمده ست.
- ۸- هل، این، من، ما (بقیه کلمات پریشی در سال دوم تدریس می‌گردد).
- ۹- فقط در این حد که فرق معنای (رجل و الرجل) را در جمله‌هایی مانند (جاء رجل و جاء الرجل) تشخیص دهد.
- ۱۰- مفرد، مثنی و جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم، جمع مکسر (اوزان پرکاربرد) و در بحث جنس تنها به تاء تأنیث اشاره می‌شود.
- ۱۱- بدون توجه به قواعد عدد و معدود و در حد واژگان جدید آموزش اعداد اصلی و ترتیبی تنها در قالب واژه‌های جدید است. در شیوه تألیف، تدریس و ارزشیابی اعداد اصلی و ترتیبی از پایه‌ای قواعد که تجربه نشان داده است یادگیری را دچار اشکال جدی می‌نماید صرف نظر می‌شود؛ مانند یادآوری ویژگی‌های معدود ۳ تا ۱۰ یا ۱۳ تا ۱۹ و عددهای اصلی صرفاً به صورت معروف (مذکر) در تمرین و به دنبال آن در ارزشیابی می‌آید.

<p>– شعر عربی مناسب، – داستان کوتاه، – آشنایی ساده با ادبای عرب، – ضرب المثل،^{۲۵} – ملّمعات ادبا، – آداب و مهارت‌های زندگی، – داستان‌های دانش‌آموز پسند، – ابتهسامات (طنز، سرگرمی)، – خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها، – پوشیدنی‌ها، – در تاکسی، – تعطیلات، – هنر ایرانی، اسلامی و جهانی، – در مراکز دیدنی و تفریحی^{۲۶} – مدرسه و دانشگاه (دوره‌های تحصیلی، درس، زنگ‌ها و...)، – خانه و وسایل موجود در آن، – آب و هوا و پدیده‌های طبیعی مانند: باران و زلزله، – وصف یک مکان مذهبی، تاریخی یا توریستی، – آیات کلام الله مجید،^{۲۷} – احادیث معصومین(ع)،^{۲۸} – اطلاعات عمومی.</p>	<p>– شعر عربی مناسب، – داستان کوتاه، – آشنایی ساده با ادبای عرب، – رعایت پاکیزگی، – حفظ محیط زیست، – دوست‌یابی، – احترام به همسایه، – خوش اخلاقی، – خوش زبانی، – اعتماد به نفس و خودباوری، – ورزش، – دانش‌پروز (اینترنت، رایانه) – بهداشت و سلامت، – زندگی روزمره، – محیط اطراف، – ارزش‌ها و فرهنگ جامعه، – ابتهسامات (طنز، سرگرمی)، – گردش در شهر و روستا، – آیات کلام الله مجید،^{۲۳} – احادیث معصومین(ع)،^{۲۴} – اطلاعات عمومی، – داشتن(عندی)،</p>	<p>– عددهای اصلی، – رنگ‌های اصلی، – روزهای هفته، – ارزش و جایگاه تفکر و تعقل در احادیث، – احادیث درباره‌ی خوش اخلاقی، – احادیث درباره‌ی آداب سخن، – داستان کوتاه، – ابتهسامات (طنز، سرگرمی)، – متون ارزشمند اخلاقی، – سخنان بزرگان، – آیات کلام الله مجید،^{۲۱} – احادیث معصومین(ع)،^{۲۲} – متون و عبارات حوزه‌ی معارف اسلامی، – فصل‌ها – اطلاعات عمومی.</p>
---	--	--

- ۱۲- تنها شناخت و تشخیص ضمائر کافی است. توانایی به کارگیری آنها هدف آموزشی نیست.
- ۱۳- هدف تنها شناخت فعل مضارع است و ساخت آن مدّ نظر نیست. اگر بنا به ضرورت در تمرینی و یا بخشی در کتاب ترجمه فارسی به عربی یعنی ساخت داده شود در مقدّمه و راهنمای معلّم توضیح داده خواهد شد که این مطلب از اهداف کتاب درسی نیست و صرفاً جهت تعمیق یادگیری آمده است.
- ۱۴- ساخت در بحث وزن استثنائاً از اهداف آموزشی است؛ زیرا بحث وزن ساده است و در زبان فارسی نیز اهمیّت دارد.
- ۱۵- کلمه پرسشی کم در سال اول متوسطه نخست در کنار بحث اعداد یک تا دوازده تدریس شده است.
- ۱۶- بدون توجه به قواعد عدد و معدود و در حدّ واژگان جدید (به بند بالا توجه می شود).
- ۱۷- در امر و نهی فقط صیغه‌های مخاطب تدریس می گردد.
- ۱۸- فقط در حدّ فهم معنا و بدون رویکرد قاعده‌ای. در ترکیب وصفی و اضافی ساخت این ترکیب‌ها مدّ نظر نیست؛ بلکه فقط فهم معنا مورد نظر است.
- ۱۹- بحث ثلاثی مزید مربوط به سال اول متوسطه ۲ (پایه دهم) است. در عربی پایه سوم متوسطه نخست (پایه نهم) تنها آشنایی با وزن مصادر تدریس می‌شود.

<p>– ساعت شماری، – نحوه درخواست و خواهش کردن، – اجازه گرفتن و اجازه دادن، – صحبت در باره مکانی – بازداشتن کسی از کاری – قرار ملاقات نهادن – تماس های تلفنی – در فرودگاه و اداره گذرنامه – صحبت با پلیس – یافتن گمشده – صحبت درباره آینده – ابراز همدردی – صحبت درباره خوشایندها و ناخوشایندها – واجبات دینی</p>	<p>– معرفی افراد به همدیگر – رفت و آمد – در هتل – در رستوران (سفارش غذا و خرید آن و...) – وعده های غذایی طرفیان (خانواده، دوستان، خویشان، همسایگان، هم کلاسی ها ...) – پرسش از زمان و پاسخ بدان (اوقات شبانه روز، ماه و...) – کلاس (وسایل موجود، اصطلاحات مدرسه ای) – پرسش از علت چیزی و پاسخ بدان – پرسش از چگونگی کاری یا چیزی – لوازم شخصی – صفات، حالات و احساسات^{۲۳} – واجبات دینی</p>	<p>– سلام و احوال پرسی، – آشنایی با همدیگر، – خدا حافظی، – تعارفات، – در شهرهای زیارتی، – در بازار، – پرسش از جای چیزی یا کسی. – آدرس پرسیدن و آدرس دادن، – پرسش از ماهیت چیزی و نحوه پاسخ بدان – پرسش از کیستی و پاسخ به آن و معرفی خود (نام، سن و...) – تبریکات عید و مناسبات – شیوه تشکر کردن – در مراکز درمانی – پرسش از امکان یا عدم امکان وقوع امر – پرسش از رنگ – مشاغل و پرسش از شغل^{۲۴}</p>	
---	--	---	--

- ۲۰- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه اول متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۱- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه اول متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۲- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه دوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۳- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه دوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۴- با مضمون مشترک در دو زبان فارسی و عربی.
- ۲۵- مانند موزه، پارک و باغ وحش.
- ۲۶- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه سوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۷- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه سوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۸- مانند: (طبيب، طالب، مهندس، مدرس، موظف، عامل = پزشک، دانش آموز، مهندس، معلم، کارمند و کارگر)
- ۲۹- مانند: (بارد و حاز، مسرور و حزین، تعب و نشیط، قبیح و جمیل، سمین و نحیف، طویل و قصیر، رخیص و غالی = سرد و گرم، شاد و غمگین، خسته و سرحال، زشت و زیبا، چاق و لاغر، بلند و کوتاه، گران و ارزان)

شرح وسعت و توالی مفاهیم در بخش متون و مکالمه

متون کتاب‌های عربی کاربردی، سودمند، مطابق علاقه دانش‌آموز، به روز، شاد و امید بخش است.^۱

دانش‌آموز در بخش مکالمه در سه سال نخست قادر خواهد شد در حد رفع نیاز توانایی سخن گفتن و فهم زبان را حاصل کند. در سه سال دوم این مهارت بیشتر خواهد شد و فرد افزون بر رفع نیازهای اولیه قادر خواهد بود مباحثاتی در زمینه اثبات و یارده مطلبی انجام دهد.

از آنجاکه درس عربی در دو رشته ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی اختصاصی است؛ لذا آموزش، پیشرفته‌تر خواهد بود و دانش‌آموز باید همان‌گونه که در بخش علمی آموزشی بند پنج و هفت مصوب دوره متوسطه یک شورای عالی آمده است می‌تواند از رسانه‌های ارتباطی برای کسب اطلاعات استفاده کند.

روش‌ها و منابع یاددهی - یادگیری

(۱) اصول یاددهی - یادگیری

اصول یاددهی - یادگیری براساس رویکرد، اهداف و اصول برنامه تعیین می‌شود؛ از این رو، با عنایت به آنچه در این برنامه مدنظر قرار گرفته است اصول یاددهی - یادگیری به گونه‌ای سامان داده می‌شود که:

- ۱- آموزش به صورت فعال و با مشارکت گروهی دانش‌آموزان اجرا شود.
- ۲- چگونه آموختن و چگونه اندیشیدن و چگونه به حل مسئله پرداختن به دانش‌آموز، آموزش داده شود.
- ۳- معلم برای اطمینان یافتن نسبت به اعتبار فرایند یاددهی - یادگیری علاوه بر ارزشیابی دانش‌آموزان نسبت به ارزشیابی از فعالیت‌های خود مبادرت ورزد.
- ۴- آموزش زبان عربی با هدف پرورش مهارت‌های زبانی صورت می‌گیرد. در این میان نقش

۱- در گزینش متون به شرایط سنی دانش‌آموز توجه می‌گردد. دانش‌آموز دوره متوسطه یک فردی شاداب، هیجانی، خیال پرداز و بلند پرواز است که در پی پیشرفت و در جست و جوی کمالات و موفقیت است و علاقه مند به متون علمی و کسب اطلاعات به روز و جالب است.

ترجمه و فهم عبارات و متون برجسته می‌گردد. در سه سال نخست به ویژه در پایهٔ اول متوسطهٔ یک هدف آن است که دانش‌آموز درست بخواند و معنای فارسی عبارات عربی را بفهمد.

الف) تذکر بسیار مهم: در جدول وسعت و توالی هر جا سخن از قواعد آمده است؛ قاعدهٔ محض مورد نظر نیست؛ بلکه هدف آن است که با مطالعهٔ آن نکته فهم زبان حاصل گردد.

۵- در شیوه‌های نوین آموزش عربی به مهارت خواندن و شنیدار توجه بیشتر می‌گردد.

۶- سنجش مهارت‌های زبانی بر این مبنا صورت می‌گیرد: روان خوانی، ترجمهٔ عبارات از عربی به فارسی، یادگیری عبارات و مصطلحات پرسامد و مهمّ زبان عربی برای تقویت مهارت سخن گفتن (به صورت پرسش و پاسخ میان دبیر و دانش‌آموز و یا در میان دانش‌آموزان) در مورد مهارت نوشتن از آنجا که الفبای فارسی و عربی تقریباً یکی است؛ ارجاع به وجوه تمایز و اختلافات املائی کفایت می‌کند.

۲- شیوه‌ها و فعالیت‌های مناسب یاددهی - یادگیری

شیوه‌های مناسب یاددهی - یادگیری با توجه به اهداف و رویکردهای برنامه انتخاب و به کار گرفته می‌شود. در این راهنما تنها به اصول کلی شیوه‌های یاددهی - یادگیری اشاره می‌شود.

قرائت

در درس عربی روخوانی جایگاه خاصی دارد؛ از این رو، معلّم باید از توانایی درست خوانی و روان خوانی برخوردار باشد؛ تا بتواند متناسب با رویکرد اهداف و اصول برنامه آموزش دهد.

ترجمه

با توجه به اهمّیت ترجمه در اهداف آموزش زبان عربی، لازم است از الگوها و روش‌هایی مؤثر برای آموزش ترجمه بهره گرفته شود. گاهی استفاده از زبان فارسی در تفهیم مطالب کارساز است؛ مانند تطبیق انواع فعل در فارسی و عربی، به همین منظور بخش کارگاه ترجمه به منظور آموزش مفاهیم بنیادین فنون ترجمه در کتب درسی می‌آید.

قواعد

کاربرد بودن قواعد به عنوان اصلی اساسی مورد توجه جدی برنامه‌ریزان، نویسندگان و معلّمان

قرار می‌گیرد. در بخش تدریس توجّه به کاربرد قواعد در جمله و یافتن شواهد از متن مورد تأکید است. در این باره بایسته است از تأکید بر حفظ قواعد پرهیز گردد. اتخاذ الگوی دانش‌آموز محور، تأکید بر روش‌های اکتشافی و پرسش و پاسخ در این بخش در یادگیری مؤثر است. توجّه به آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان، پیوند دادن قواعد زبان عربی به دستور زبان فارسی یا انگلیسی و استشهداد به امثال و حکم در این حیطه توصیه می‌شود. بخشی از مباحث دستوری تأثیر چندانی در دریافت معنا ندارند. از آنجا که رویکرد کتاب‌های جدید عربی بر پایه مهارت‌های چهارگانه زبانی و متن محور است؛ قواعد باید خدمتگزار فهم عبارات و متون باشند.

تمرینات

پاسخ دادن به تمرینات هر درس نشانگر میزان موفقیت معلّم و دانش‌آموز در فرایند یاددهی - یادگیری است؛ لذا اتخاذ روش‌های فعال و مشارکتی در انجام تمرینات امری گریزناپذیر است. معلّم در این بخش نقش مصحّح را ایفا می‌نماید.

ارتباط افقی برنامه با سایر حوزه‌های یادگیری

- در میان دروس دوره متوسطه درس زبان عربی با دروس ذیل پیوند و یا همانندی بیشتری دارد:
- ۱- قرآن و دینی ۲- زبان فارسی ۳- تاریخ ۴- علوم اجتماعی ۵- زبان انگلیسی
- ارتباط این دروس با درس زبان عربی از نوع نظری یا عملی است که ذیلًا به آنها اشاره می‌شود.
- ۱- قرآن و دینی: از برنامه درسی قرآن و دینی انتظار می‌رود:
- توانایی لازم برای درست خوانی و روان خوانی را طی آموزش قرآن در دوره ابتدایی ایجاد نماید.
 - در زمینه ترجمه و درک و فهم آیات قرآن کریم دقت شود آنجا که دریافت معنا وابسته به یادگیری ساختارهای ادبی جمله است، بستر این موضوع پیش از درس قرآن در درس زبان عربی فراهم شده باشد؛ به عنوان نمونه، می‌توان به انواع فعل اشاره کرد.
 - به هنگام استشهداد به آیات، احادیث و روایات در حدّ امکان به آموخته‌های عربی دانش‌آموزان توجه شود.
- در محدوده قواعد صرفی و نحوی و فنون ترجمه که مربوط به درس عربی است دخالت نشود و درس آموزش قرآن وظیفه اصلی و مقدّس قرائت صحیح را بر عهده گیرد.

● در نگارش کتب جدید التالیف به متون موجود در کتب عربی توجه شود که همزمان در کتاب عربی و دینی و قرآن یا ادبیات تکرار نگردد.

۲- زبان و ادبیات فارسی : از برنامه درسی زبان و ادبیات فارسی انتظار می رود :

● اهمیت زبان عربی را به عنوان زبان دین و فرهنگ اسلامی طی متونی در کتاب درسی مورد تأکید قرار دهد.

● نسبت به لزوم یادگیری زبان عربی در جهت فهم عمیق تر و مؤثرتر زبان و ادب فارسی تأکید کند.

● در بیان پیوند میان دو زبان و اهتمام ایرانیان به زبان و ادبیات عربی نمونه‌هایی از اشعار ملمّع شاعران و شاهکارهای ادبی تثرنویسان ایرانی به زبان عربی را در محتوای آموزشی بگنجاند.

● از آنجا که عربی، انگلیسی و فارسی سه زبان هستند؛ همکاری به لحاظ همانندی گروهی میان این سه گروه لازم است. شباهت گروه درسی عربی به دو گروه زبان و ادبیات فارسی و گروه انگلیسی از این نظر که آموزش زبان است بیشتر از دیگر گروه‌های درسی است. برنامه درسی ملی نیز زبان عربی را علاوه بر حوزه معارف اسلامی در حوزه زبان‌های خارجی قرار داده است.

۳- تاریخ : از برنامه درسی تاریخ انتظار می رود :

● ضمن تأکید بر هم کیش بودن ایرانیان و عرب‌ها و وجود مشترکات فراوان فرهنگی میان اقوام ایرانی و عرب و نیز پیوندهای دیرینه میان آنان به تلاش استعمار برای ایجاد تفرقه و اختلافات قومی و مذهبی میان طوایف اسلامی اشاره نماید. در این زمینه توجه دادن دانش‌آموزان به اندیشه‌های زهر آلود برخی و تلاش آنان برای دور ساختن قومیت‌ها از همدیگر ضروری می‌نماید.

● پیشرفت علمی ایرانیان در دوران طلایی عصر اسلامی و تألیفات و آثار علمی عرضه شده به تمدن اسلامی را تبیین نماید.

● به تلاش دیرینه ایرانیان به زبان عربی به عنوان زبان فرهنگ اسلامی و نه صرفاً زبان قومی خاص اشاره کند.

● در شرح تاریخ دوران اسلامی به تأثیر ایرانیان در شکوفایی و گسترش تمدن اسلامی و نقش آنان در گسترش زبان عربی اشاره کرده و از آثار و تألیفات عربی آنان نام برده شود.

توجه به نکات یاد شده در تقویت نگرش مثبت دانش‌آموزان به زبان عربی تأثیر دارد.

۴- علوم اجتماعی : از برنامه درسی علوم اجتماعی انتظار می‌رود در بحث هویت جوامع

بشری به زبان به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل هویت بخشی توجه نموده و زبان دین را به عنوان هویت دینی معرفی نماید و در این راستا به نقش زبان عربی به عنوان عامل وحدت و همبستگی جامعه

اسلامی اشاره نماید. همچنین اشاره به اصل ۱۶ قانون اساسی در لزوم تدریس زبان عربی در ضمن اشاره به مفاد قانون اساسی شیوه‌ای برای تبیین نقش زبان عربی است.

۵- زبان انگلیسی: از برنامه درسی زبان انگلیسی انتظار می‌رود در بخش گرامر به کتب دستور زبان فارسی و بخش قواعد عربی مراجعه کند تا در صورت امکان در تقدیم و تأخر برخی نکات اقدام کند؛ مثلاً بحث معلوم و مجهول یا جمله شرطی، ترکیب اضافی و وصفی، ضمائر مفعولی و بسیاری از بحث‌های دیگر در هر سه زبان عربی، فارسی و انگلیسی مشترک است. همچنین توجه به متونی که در هر سه کتاب آمده است. شایسته است متون این کتاب‌ها تکراری نباشد. همچنین از آنجا که عربی، انگلیسی و فارسی سه زبان هستند؛ همکاری و تبادل تجربیات به لحاظ همانندی گروهی میان این سه گروه لازم است. این سه گروه می‌توانند تجربه‌های سودمند خود را در زمینه شیوه‌های نوین و کارآمد در اختیار همدیگر بگذارند؛ زیرا شبیه‌ترین گروه‌های درسی به یکدیگرند.

توصیه‌های اجرایی برنامه

۱- روش‌های ترویج و تثبیت برنامه :

برای تحقق اهداف برنامه درسی عربی و ترویج و تثبیت آن، لازم است روش‌هایی کارآمد و مؤثر اتخاذ شود. روشن است هر یک از این روش‌ها مکمل یکدیگر بوده و بی توجهی به آنها برنامه درسی را با شکست روبه‌رو می‌سازد.

این روش‌ها عبارت‌اند از :

الف) تربیت نیروی انسانی: آموزش نیروی انسانی به عنوان مهم‌ترین مؤلفه برنامه به شمار می‌رود. دوره‌های آموزشی می‌بایست با دعوت از مؤلفان کتاب‌های درسی متخصصان برنامه درسی و نیز سرگروه‌های معلمان برگزار گردد و سپس با برگزاری آزمون دقیق، از میان شرکت‌کنندگان افرادی برای تشکیل دوره‌های آموزشی در استان‌ها و شهرهای خود انتخاب شوند در این دوره‌ها افزون بر نقد و بررسی کتاب درسی اهداف، رویکرد و اصول برنامه درسی و نیز شیوه‌های طراحی آموزشی مناسب با برنامه درسی شامل فعالیت‌های قبل از تدریس، حین تدریس و بعد از تدریس بیان می‌گردد. علاوه بر آموزش حضوری می‌بایست تمام محتوای آموزشی دوره از قبل توسط دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی در قالب لوح فشرده تهیه و در اختیار شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزشی قرار گیرد و یا در وبلاگ و وبگاه نهاده شود. علاوه بر این، لوح‌های تهیه شده می‌بایست در حجمی وسیع تکثیر و در اختیار مدارس و گروه‌های آموزشی قرار گیرد. متن کتاب‌ها به صورت PDF در سایت گروه درسی عربی نهاده می‌شود.

ب) تهیة بسته آموزشی: به همه متون و محتوای آموزشی که برای تحقق اهداف برنامه درسی یک درس تولید و در قالب‌های گوناگونی عرضه می‌شود بسته آموزشی گفته می‌شود. بسته آموزشی شامل کتاب درسی، راهنمای تدریس معلم، کتاب کار، کتاب گویا، پوستر، فلش کارت، نرم افزار، وبلاگ و وبگاه است. بی گمان بسته آموزشی پشتیبان کتاب درسی است.

ج) رسانه‌های دیداری و شنیداری: رسانه‌ها می‌توانند نقش بسزایی در تحقق اهداف برنامه‌ایفا کنند. در این زمینه نکات ذیل حائز اهمیت است:

● شبکه آموزش سیما به عنوان یکی از گسترده‌ترین رسانه‌های دیداری و شنیداری، شایسته است با هماهنگی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و با بهره‌گیری از متخصصان و مؤلفان کتب درسی و کارشناسان خبره به تولید برنامه‌های همسو با برنامه درسی مصوب مبادرت ورزد.

د) آموزش مدیران و دست‌اندرکاران آموزشی: برای تحقق اهداف موردنظر برنامه درسی، می‌بایست مدیران مدارس، مشاوران تحصیلی و سایر دست‌اندرکاران آموزشی، با اهداف، رویکرد و اصول برنامه درسی و توصیه‌های برنامه آشنا باشند؛ تا براین اساس، زمینه اجرای موفقیت آمیز برنامه درسی را فراهم آورند.

ه) آگاه‌سازی اولیای دانش‌آموزان: آگاهی اولیای دانش‌آموزان به اهمیت یادگیری زبان عربی عاملی مؤثر در تحقق و اشاعه اهداف برنامه درسی است. انجمن اولیا و مربیان در این زمینه می‌تواند نقش محوری ایفا کند.

و) مراکز تربیت معلم: در صورت برخورداری مراکز تربیت معلم از استادان چیره دست و آشنا به اهداف برنامه درسی و بهره‌گیری از الگوها و روش‌های نوین آموزشی و مراقبت از نحوه تربیت معلمان متعهد و متخصص، برنامه درسی می‌تواند به موفقیت‌های اساسی دست یابد. این استادان باید از دبیران نمونه و برتر مناطق برگزیده شوند.

ز) انجمن‌های علمی معلمان: تشکیل انجمن‌های علمی و مردم نهاد نقشی مهم در تحقق اهداف برنامه ایفا می‌کند. دبیران به‌عنوان افراد آشنا با مسائل آموزشی می‌توانند با تشکیل انجمن‌های علمی، به عنوان بازوی اجرایی برنامه در سطح کشور ایفای نقش نمایند.

ح) دبیرخانه راهبری کشوری درس عربی و پایگاه کیفیت بخشی فرآیند آموزش عربی: تقویت و جهت‌دهی فعالیت‌های دبیرخانه و پایگاه کمک مؤثری به پیشرفت برنامه درسی می‌کند. دبیرخانه و پایگاه به دلیل ارتباط با گروه‌های آموزشی سراسر کشور می‌توانند به عنوان بازوی اجرایی بسیار نیرومند برنامه درسی عمل نمایند. هماهنگی میان فعالیت‌های دبیرخانه درس عربی و پایگاه کیفیت

بخشی درس عربی و دفتر تألیف توصیه می‌شود.

ط) وبگاه گروه درسی عربی: گروه عربی دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری با بروز رسانی و توانمندسازی وبگاه خود می‌تواند با کلیه دست‌اندرکاران آموزش، دانش‌آموزان و اولیای آنان در ارتباط باشد. از این طریق می‌توان در زمینه معرفی بهتر کتاب درسی، معرفی روش‌های تدریس، ارزشیابی کاهش افت تحصیلی، بالا بردن کارایی در آموزش و آشنایی با آخرین دستاوردهای آموزشی به فعالیت پرداخت. وبگاه عربی دفتر همه وبلاگ‌های موفق دبیران عربی و نیز گروه‌های آموزشی و نیز وبگاه‌های تخصصی حوزه زبان و ادبیات عربی را لینک می‌کند.

نشانی وبگاه گروه عربی: http://arabic_dept.talif.sch.ir

ی) جشنواره کتاب رشد: این جشنواره در صورتی که در شناسایی کتاب‌های برتر موفق عمل کند؛ می‌تواند کتاب‌هایی را به معلمان، دانش‌آموزان و اولیای آنان توصیه نماید که برای تحقق اهداف برنامه، مفید و مؤثر واقع شود.

ک) تهیه و تألیف منابع درسی استاندارد: کتاب درسی باید از اعتبار علمی برخوردار باشد و بر پایه جدیدترین استانداردها و دستاوردهای علمی و آموزشی نوشته شود و با شرایط حاکم بر آموزش و پرورش از نظر مخاطبان و زمان و مکان اجرای برنامه انطباق لازم داشته باشد.

ل) ارتباط با استان‌ها و مناطق: برگزاری نشست‌های علمی و آموزشی با دبیران اجرای کارگاه‌های آموزشی، سخنرانی برنامه ریزان و نویسندگان کتب درسی در جمع دبیران و ارتباط مستقیم با آنان ابزار مهمی برای اشاعه برنامه درسی است.

م) انتشار مجله تخصصی رشد آموزش زبان عربی: انتشار این مجله وسیله ارتباطی مناسب و مؤثری میان برنامه‌ریزان و مؤلفان و دبیران است. ارائه مقالات علمی و آموزش تخصصی در ارتقای سطح علمی و توانمندی‌های دبیران مؤثر است. در حال حاضر درس عربی مجله مستقل ندارد و تنها ویژه‌نامه‌ای در دل مجله رشد معارف دارد.

ن) نقد و بررسی کتب درسی: نقد و بررسی کتب درسی در قالب نشست‌های تخصصی با حضور استادان، مؤلفان، معلمان، کارشناسان و دیگر صاحب نظران برای شناخت بهتر محتوا و مسائل آموزشی توصیه می‌شود.

س) شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی: آگاهی شرکت‌ها و مؤسسات از برنامه درسی عربی و تهیه شیوه نامه تولید رسانه ضروری است. لازم است از نیروی توانای بخش خصوصی در جهت صحیح و همگام با اهداف آموزش و پرورش استفاده کرد و نگذاشت که آنها از مسیر برنامه درسی منحرف شوند.

بخش چهارم

بارمبندی و نمونه سؤال - طرح درس و

جداول معرفی منابع تخصصی

بارم بندی امتحان عربی اول متوسطه یک (پایه هفتم) : نوبت اول (از درس ۱ تا پایان ۱۰)

نمره	موضوع	مهارت های زبانی
۸ نمره	۶/۵	الف : ۱ ترجمه از عربی به فارسی (دو نمره از سخنان حکیمانه)
	/۵	۲ تکمیل ترجمه ناقص (دو کلمه)
	۱	۳ انتخاب ترجمه صحیح (سؤال دو گزینه ای)
۳ نمره	۱	ب : ۱ نوشتن اسم هر تصویر به زبان عربی (چهار تصویر)
	/۵	۲ مترادف و متضاد
	۱	۳ معنای کلمه در جمله
	/۵	۴ تشخیص کلمه ناهماهنگ در میان چند کلمه (دو مورد)
۴ نمره	۱/۷۵	ج : مهارت ۱ شناخت و کاربرد اسم مثنی، جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم و جمع مکسر
	/۷۵	۲ شناخت و کاربرد ضمیر
	/۷۵	۳ کاربرد اسم اشاره : مفرد، مثنی، جمع، مذکر و مؤنث
	/۷۵	۴ شناخت و کاربرد حرف و اسم استفهام
۳ نمره	/۵	د : مهارت درک و فهم ۱ پر کردن جاهای خالی با کلمات مناسب (دو سؤال دو گزینه ای)
	۱	۲ سؤال جور کردنی از کاربرد واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به ستون دوم» (چهار مورد) و «یا ارائه پنج کلمه که یکی اضافه است و چهار جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود»
	/۵	۳ جمله سازی با کلمات پراکنده با توجه به ترجمه فارسی داده شده
	۱	۴ درک مطلب (ارائه متن و طراحي سؤال ۴ یا ارائه چهار جمله و تعیین درست و غلط آنها بر اساس مفهوم هر جمله)
۲ نمره	۲	ه : مهارت مکالمه پاسخ کوتاه یک یا دو کلمه ای به جمله های دارای حروف و اسماء استفهام شامل چند جمله پرسشی با «هل یا أ، أين، من، ما و ما هو و ما هي و ماذا، کم»
	۲۰	جمع نمره ها

تذکرات : (برای طّراحی سؤال در نوبت اوّل و دوم و نیز نیم ترم‌ها)

۱- در طّراحی سؤالات امتحانی طّراح مجاز است تا یک نمره در بارم‌بندی تغییراتی اجرا نماید.

۲- بار اصلی سؤالات امتحانی ترجمه از عربی به فارسی است.

۳- در بسیاری از موارد سؤالات بخش‌های مختلف با هم تلفیق می‌شوند و تفکیک مهارت‌های زبانی امکان ندارد. مثلاً در بخش مهارت ترجمه، امکان دارد در یک جمله چند مفهوم مختلف هم‌زمان بیاید.

۴- در طّراحی سؤالات مترادف و متضاد باید توجه داشت که در نیمه نخست کتاب، بیشتر متضاد وجود دارد تا مترادف؛ لذا نباید از دانش آموز خواست مترادف و با متضاد کلمه‌ای را از حفظ بنویسد؛ بلکه همانند تمارین موجود در کتاب باید سؤال داده شود.

۵- فونت‌های Adobe Arabic، B Badr، Traditional Arabic، Simplified Arabic

برای تایپ سؤالات امتحان عربی مناسب‌اند.

بارم بندی امتحان عربی اول متوسطه یک (پایه هفتم) : نوبت دوم (از درس اول تا دهم ۶ نمره و درس یازدهم تا بیستم ۱۴ نمره)

مهارت‌ها	شماره	موضوع	نمره	جمع
الف : مهارت ترجمه	۱	ترجمه امثال و حکم	۲	۸ نمره
	۲	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی	۲/۵	
	۳	ترجمه فعل ماضی با توجه به نمونه (مانند تمارین پایان کتاب)	/۵	
	۴	ترجمه فعل ماضی در جمله	/۵	
	۵	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی (روزهای هفته، نام فصل‌ها و رنگ‌ها)	/۵	
	۶	تکمیل ترجمه ناقص در یک یا دو جمله (دو فعل ماضی و دو مورد دیگر از غیر فعل)	۱	
	۷	انتخاب ترجمه صحیح (سؤال دو گزینه‌ای)	۱	
ب : مهارت واژه شناسی	۱	تشخیص کلمه ناهماهنگ در میان چند کلمه (دو مورد)	/۵	۳ نمره
	۲	مترادف و متضاد	۱	
	۳	نوشتن معنای سه کلمه در جمله	/۷۵	
	۴	نوشتن اسم هر تصویر به زبان عربی (ارائه سه تصویر)	/۷۵	
ج : مهارت شناخت و کاربرد قواعد	۱	شناخت و کاربرد ضمیر مناسب برای جمله دارای فعل ماضی	۱/۲۵	۴ نمره
	۲	شناخت و کاربرد فعل ماضی مناسب برای جمله	۱/۲۵	
	۳	شناخت و کاربرد اسم‌های اشاره	/۵	
	۴	شناخت و کاربرد اسم مفرد، مثنی و جمع	/۵	
	۵	شناخت و کاربرد حروف و اسم‌های استفهام	/۵	

۳ نمره	۱	پر کردن جاهای خالی با کلمات مناسب (دو سؤال دو گزینه‌ای) /۵	ج: مهارت درک و فهم
	۲	سؤال جور کردنی از کاربرد واژگان (وصل کردن کلمات ستون اول به ستون دوم) چهار مورد و یا ارائه پنج کلمه که یکی اضافه است و چهار جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود	
	۳	جمله سازی با کلمات پراکنده با توجه به ترجمه فارسی داده شده از فعل ماضی (دو جمله) /۵	
	۴	درک مطلب (ارائه متن و طراحی چهار سؤال با ارائه چهار جمله و تعیین درست و غلط آنها بر اساس مفهوم هر جمله)	
۲ نمره	۲	مکالمه (باسخ کوتاه یک کلمه‌ای به جمله‌های دارای حروف و اسماء استفهام شامل پنج جمله پرسشی با «هل، أ / أين / من، مَنْ هو، مَنْ هي / ما، ما هو، ما هي، ماذا / كم») یا به صورت زیر: با کلمات داده شده مکالمه زیر را کامل کنید	د: مهارت مکالمه
	۲	جمع نمره‌ها	

تذکرات: (برای طراحى سؤال در نوبت اول و دوم و نیز نیم ترم‌ها)

۱- طرح ۶ نمره از مطالب نوبت اول و ۱۴ نمره از نوبت دوم تقریبی است. بسیاری از مفاهیم در نیمه دوم کتاب با نیمه اول تلفیق شده است. منظور این است که در امتحان پایان سال، بیشتر از فصل چهارم (فعل ماضی) سؤال طرح گردد.

۲- از طراحى سؤالات معما گونه، وجه اختلاف، شاذ و خارج از اهداف آموزشی در امتحان خودداری گردد؛ مانند اینکه مفرد علماء چیست؟ (علیم)؛ بنات، أمّهات و سبعین چه جمعی هستند؟؛ طرح سؤال از معدود یک تا دوازده؛ تطابق عدد و معدود و ...

۳- بارم بندی امتحان خرداد و شهریور مانند هم است.

۴- در برخی بخش‌های کتاب مطالبی تدریس شده که لازم نیست در امتحان از آن سؤال داده

شود و در راهنمای معلم به آنها اشاره شده است.

نمونه سؤال امتحان نوبت اول و دوم عربی اول متوسطه یک

باسمه تعالی

امتحان نوبت اول عربی اول متوسطه یک از ده درس : تاریخ : مدرسه :
منطقه : کلاس : نام دبیر : وقت : ۷ دقیقه - نام و نام خانوادگی :

الف : ترجمه

۱- سخنان حکیمانه زیر را به فارسی ترجمه کنید.

- ۱-۱- حُسْنُ السُّؤَالِ، نِصْفُ الْعِلْمِ. (۵/ نمره)
۱-۲- رِضَا اللَّهِ، رِضَا الْوَالِدَيْنِ. (۵/ نمره)
۱-۳- عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ، خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. (۱ نمره)

۲- جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید.

- ۲-۱- هَاتَانِ الْبَيْتَانِ، نَظِيفَتَانِ. (۵/ نمره)
۲-۲- هُنَا مَدِينَةُ أَهْوَازِ. (۵/ نمره)
۲-۳- ذَلِكَ الْجَبَلُ، مُرْتَفِعٌ. (۵/ نمره)
۲-۴- هُوَ لَاءِ، فَاتْرُونَ. (۵/ نمره)
۲-۵- ﴿هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ﴾. (۵/ نمره)
۲-۶- مَنْ هُوَ؟ هُوَ زَكْرِيَا الرَّازِي. (۵/ نمره)
۲-۷- مَا هَذَا؟ هَذَا بَابٌ. (۵/ نمره)
۲-۸- لِمَنْ هَذِهِ السَّيَّارَاتُ؟ (۵/ نمره)
۲-۹- الدَّوْرَانُ إِلَى الْيَسَارِ مَمْنُوعٌ. (۵/ نمره)

۳- ترجمه ناقص را کامل کنید.

- ۳-۱- هذا، طَالِبٌ نَاجِحٌ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. این، دانش آموزی در کلاس اول است.
۳-۲- هَذَا الزَّارِعَانِ، مُجْتَهِدَانِ. این تلاشگر هستند.

(۱ نمره)

۴- ترجمه درست را انتخاب کنید.

۴-۱- رَأْيَانٍ، خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.

الف) دو نظر از یک نظر بهتر است. □

ب) رأی خوب از رأی همه بهتر است. □

۴-۲- أَفْضَلُ النَّاسِ، أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.

الف) داناترین مردم، مردم پر منفعت هستند. □

ب) بهترین مردم، سودمندترین آنان برای مردم است. □

ب : واژه شناسی

(۵ / نمره)

۵- کلمات متضاد را کنار هم بنویسید.

«دو کلمه اضافه است.»

{ غَالِيَةٌ ، قَلِيلٌ ، قَرِيبٌ ، رَخِيصَةٌ ، كَثِيرٌ ، سَائِقٌ }

#

#

(۱ نمره)

۶- معنای کلمه‌های مشخص شده را بنویسید.

۶-۱- يَبْتُنَا فِي نِهَائِهِ هَذَا الشَّارِعَ.

۶-۲- مَنْ هَذَا الْوَلَدُ؟ هُوَ أُخِي .

۶-۳- أَنْتِ كَاتِبَةٌ الْقِصَصِ.

۶-۴- أَذَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.

(۱ نمره)

۷- نام هر تصویر را به عربی زیر آن بنویسید.

(دو کلمه اضافه است.)

«الرُّمَانُ ، الْمِفْتَاحُ ، الْوَرْدَةُ ، الْبَقْرَةُ ، الْعَنْبُ ، الْحُسَامُ»

۸- کلمه ناهماهنگ را معلوم کنید.

(۵/ نمره)

- ۸-۱- حَجْرٌ □ رَجُلٌ □ اِمْرَاَةٌ □ وَكَلْدٌ □ بِنْتُ □
 ۸-۲- اَبٌ □ اُمٌّ □ اَلْفٌ □ اَلْكَاتِبَةُ □ اَلْجَدُّ □

ج) شناخت و کاربرد قواعد

۹- در هر جمله یک اسم منثی، جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم و جمع مکسر پیدا کنید. (۱ نمره)

۹-۱- اَلْمُدْرَسَاتُ فِي الْمَدْرَسَةِ.

۹-۲- الرِّجَالُ فِي الْمَسْجِدِ.

۹-۳- ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

۹-۴- خَيْرُ الْأُمُورِ، أَوْسَطُهَا.

۱۰- جاهای خالی را با ضمیر مناسب (أنتم، نحن، أنا، نا، كِ) کامل کنید. (۷۵/ نمره)

{سه ضمیر اضافه است.}

واقفٌ جَنَّبَ صَدِيقِي.

۱۰-۱- من کنار دوستم ایستاده‌ام.

واقفاتٌ فِي الْحَدِيقَةِ.

۱۰-۲- شما در باغ ایستاده اید.

عُرْفَتُ جَمِيلَةٌ.

۱۰-۳- اتاقت زیبا است.

۱۱- در جاهای خالی «اسم اشاره» مناسب بنویسید. (۷۵/ نمره)

۱۱-۱- اِنَّ الشَّاعِرَةَ اِيرَانِيَّةٌ. (اشاره به نزدیک) ذَلِكَ □ تِلْكَ □ هَذَا □ هَذِهِ □

۱۱-۲- اَلْكُرْسِيَانِ، حَسْبِيَانِ. هَذَانِ □ هَاتَانِ □ هَؤُلَاءِ □ اُولَئِكَ □

۱۱-۳- الْمُجَاهِدُونَ، نَاجِحُونَ. هَؤُلَاءِ □ هَذَانِ □ ذَلِكَ □ تِلْكَ □

۱۲- در جاهای خالی اسم مفرد، منثی و یا جمع مناسب قرار دهید. (۵/ نمره)

۱۲-۱- هَاتَانِ اَلْ كَبِيرَتَانِ. مِئْصَدَةٌ □ قَرِيْبَتَانِ □ اَوْلَادٌ □ بَنَاتٌ □

۱۲-۲- اِنَّ هَؤُلَاءِ اَللَّاعِبِيْنَ، مُنْتَظِرَةٌ □ مُنْتَظِرُونَ □ مُنْتَظِرَانِ □ مُنْتَظِرَتَانِ □

۱۳- کدام گزینه «مفرد و جمع» است؟ (۲۵/۰ نمره)

بُستان و بساتین □ مؤمن و مؤمنان □ طالِبَةٌ و طالبین □

۱۴- در جای خالی کلمه پرسشی مناسب بنویسید. (۷۵/۰ نمره)

{هَلْ، ما هو، مَنْ، لِمَنْ، ماذا، كَمْ، أَيْنَ}

۱- ۱۴- هذا قَلَمُكَ؟ - لا. هذا قَلَمُ أَخِي.

۲- ۱۴- تِلْكَ الصُّورَةُ؟ - تِلْكَ صُورَةُ عَالِمَةٍ إِيرَانِيَّةٍ.

۳- ۱۴- يَوْمًا فِي الْأُسْبُوعِ؟ - سَبْعَةُ أَيَّامٍ.

(د) درک و فهم

۱۵- با توجه به معنا و مفهوم جمله در جاهای خالی کلمه مناسب قرار دهید. (۵/۰ نمره)

۱- ۱۵- عَدَدُ فُصُولِ السَّنَةِ □ ثَلَاثَةٌ □ أَرْبَعَةٌ □

۲- ۱۵- مَكَانُ جُلُوسِ الطُّلَابِ. □ الصَّفِّ □ الْبَحْرِ □

۱۶- هر کلمه از ستون «الف» را به کلمه مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. {یک

(۱ نمره)

کلمه اضافه است. }

الف	ب
عَدَدٌ بَعْدَ سَبْعَةٍ	هَانِيَةٌ
أُمُّ الْأَبِ	ثَمَانِيَةٌ
إِسْمٌ لِلْسَيِّدَاتِ	الْقَرْبَةُ
عَمُودُ الدِّينِ	الْجَدَّةُ
	الصَّلَاةُ

۱۷- با کلمات پراکنده، با توجه به ترجمه فارسی جمله درست‌ی بسازید. (۵/۰ نمره)

۱- ۱۷- نَعَمْ - هَذَا - هَلْ - أَخُوكَ - ؟ آیا این برادرت است؟ بله.

۲- ۱۷- الْأُمَّهَاتُ - أَقْدَامُ - تَحْتَ - الْجَنَّةِ. بهشت زیر پای مادران است.

۱۸- درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس حقیقت بنویسید. (۱ نمره)

۱۸-۱- الْفُنْدُقُ، مَكَانٌ لِلْمُسَافِرِينَ.

۱۸-۲- فِي كُتُبِ الْقِصَصِ، عِبْرٌ مُفِيدَةٌ.

۱۸-۳- السَّفِينَةُ، فِي الشَّارِعِ.

۱۸-۴- عَدَدُ شَهْوَرِ السَّنَةِ، أَحَدٌ عَشَرَ شَهْرًا.

هـ) مکالمه

۱۹- دو سؤال زیر از شماست. به آنها پاسخ کوتاه دهید. {در یک یا دو کلمه} (۵/۰ نمره)

۱۹-۱- هَلْ أَنْتَ مِنْ مِصرَ؟

۱۹-۲- مَا اسْمُكَ؟

۲۰- با توجه به تصویر به هر سؤال پاسخ کوتاه دهید. {در یک یا دو کلمه} (۵/۱ نمره)

۲۰-۱- أَيْنَ الرَّجُلُ؟

۲۰-۲- كَمْ عَدَدُ الْحَقَائِبِ؟

۲۰-۳- مَا هُوَ شُغْلُهُ؟

باسمه تعالی

امتحان نوبت دوم عربی اول متوسطه یک از درس ۱ تا ۲

تاریخ: مدرسه: منطقه: کلاس: نام دبیر:
وقت: ۷ دقیقه نام و نام خانوادگی:

الف) ترجمه

۱- سخنان حکیمانه زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۵/۵ نمره)

- ۱-۱- حُبُّ الْوَطَنِ، مِنَ الْإِيمَانِ.
.....
۱-۲- صَدْرُ الْعَاقِلِ، صُنْدُوقُ سِرِّهِ.
.....
۱-۳- يَدُ اللَّهِ، مَعَ الْجَمَاعَةِ.
.....
۱-۴- لِسَانُ الْمُقْصِرِ، قَصِيرٌ.
.....

۲- جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۵/۵ نمره)

- ۲-۱- هُوَ شَرِبَ الْمَاءَ.
.....
۲-۲- هِيَ طَرَقَتِ الْبَابَ.
.....
۲-۳- أَنْتَ كَتَبْتَ وَاجِبَكَ.
.....
۲-۴- أَنْتُمْ ذَهَبْتُمْ إِلَى الْبُسْتَانِ.
.....
۲-۵- نَحْنُ رَفَعْنَا عَلَّمَ إِيْرَانِ.
.....

۳- ترجمه ناقص را کامل کنید. (۱ نمره)

- ۳-۱- الْوَالِدَةُ جَلَسَتْ عَلَى الْكُرْسِيِّ جَنْبَ أَطْفَالِهَا.
مادر نزد روی صندلی
۳-۲- مَاذَا اسْتَرَيْتِ يَا سَيِّدَتِي؟ - فُسْتَانًا وَ عِبَاءَةً.
ای خانم من چه چیزی؟ پیراهنی و

۴- ترجمه درست را انتخاب کنید. (۱ نمره)

- ۴-۱- إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ؛ هَلَكَ الْأَفْضَلُ.
الف) اگر پست‌ها مالک چیزی شوند؛ داناان محروم می‌شوند. □
ب) هرگاه فرومایگان فرمانروا شوند؛ شایستگان هلاک می‌شوند. □

۲-۴- مَنْ طَلَبَ أَخًا بِلا عَيْبٍ؛ بَقِيَ بِلا أَخٍ.

الف) هر کس برادری (دوستی) بی عیب بخواهد؛ بدون برادر می ماند. □
ب) هر که برادرش (دوستش) بی عیب باشد؛ خودش هم بی عیب می شود. □

۵- با توجه به مثال ترجمه کنید. (۵/۰ نمره)

قَالَ: كَفَتَ ← قَالُوا:

نَدِمَ: پشیمان شد ← نَدِمَتِ:

۶- فعل های ماضی مشخص شده را ترجمه کنید. (۵/۰ نمره)

۱-۶- أَيُّهَا الرَّجُلُ، هَلْ نَسِيتَ شَيْئًا؟

۲-۶- اللَّاعِبَاتُ، رَجَعْنَ إِلَى الْمُسَابَقَةِ.

۷- در جاهای خالی کلمه های مناسب بنویسید. (۵/۰ نمره)

۱-۷- السَّبْتِ - الأَحَدِ - الأَثْنَاءِ - الأَرْبَعَاءِ

۲-۷- الرَّبِيعِ - الصَّيْفِ - الْحَرِيفِ -

ب) واژه شناسی

۸- کلمات متضاد را کنار هم بنویسید. «یک کلمه اضافه است.»

{ غَدَاً، أَيْبُضٌ، بِدَايَةٍ، مَوْتٌ، رَخِيسٌ، أَسْوَدٌ، حَيَاةٌ، نِهَايَةٌ، أَمْسٍ }

#

#

#

#

۹- نام هر تصویر را به عربی زیر آن بنویسید. {دو کلمه اضافه است.} (۷۵/۰ نمره)

«الْقَمِيصُ، الثُّفَاحُ، الْعَلَمُ، النَّافِذَةُ، السَّفِينَةُ»

۱۰- معنای کلمه‌های مشخص شده را بنویسید. (۷۵/۰ نمره)

كَانَ نَجَّارًا وَصَاحِبُ مَصْنَعٍ صَدِيقَيْنِ فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ قَالِ النَّجَّارُ لِصَاحِبِ الْمَصْنَعِ :
«أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَى التَّقَاعِدِ.»

۱۱- کلمه‌ها را معنی کنید. (۵/۰ نمره)

- ۱۱-۱ □ ثَلَاثَةٌ □ أَرْبَعَةٌ □ خَمِيسٌ □ سِتَّةٌ □ سَبْعَةٌ
۱۱-۲ □ تَحَتَّ □ بَقِيَ □ فَوْقَ □ خَلَّفَ □ أَمَامَ

ج) شناخت و کاربرد قواعد

۱۲- در جای خالی ضمیر مناسب قرار دهید. (۲۵/۱ نمره)

- ۱۲-۱ □ هُوَ □ هِيَ □ ذَهَبَ إِلَى مَدِينَتِهِ.
۱۲-۲ □ أَنْتُمْ □ هُمَا □ عَبَّرَا بِدِقَّةٍ.
۱۲-۳ □ هُمْ □ هُنَّ □ لَعِبُوا مَعَ أَصْدِقَائِهِمْ.
۱۲-۴ □ لَكَ □ لِكِ □ أَنْتِ نَجَحْتِ فِي امْتِحَانِ.
۱۲-۵ □ هُ □ هَا □ خَدِجَةُ □ جَاءَتْ أُخْتِي. إِسْمُ

۱۳- در جاهای خالی فعل ماضی مناسب قرار دهید. (۲۵/۱ نمره)

- ۱۳-۱ □ أَخَذْنَا □ أَخَذْنَا □ هَدَيْتَيْنِ. هَاتَانِ الْبِنَاتِ،
۱۳-۲ □ سَأَلْنَا □ سَأَلْتُ □ مُعَلِّمَنَا حَوْلَ التَّمْرِينِ. نَحْنُ،
۱۳-۳ □ قَرَأْتُمْ □ قَرَأْتَنَ □ دُرُوسِكُمْ؟ هَلْ
۱۳-۴ □ زَرَعْتَ □ زَرَعْتِ □ فِي الْمَرْزَعَةِ؟ هَلْ أَيُّهَا الْفَلَّاحُ،
۱۳-۵ □ غَسَلْتُ □ غَسَلْتُ □ مَلَابِسِي. أَنَا،

۱۴- در جاهای خالی اسم اشاره مناسب قرار دهید. (۵/۰)

- ۱۴-۱ □ هُوَ □ تِلْكَ □ الرَّجَالُ وَجَدُوا صُنْدُوقَ كَنْزٍ.
۱۴-۱ □ ذَلِكَ □ هَذِهِ □ اللَّاعِبُ الْفَائِزُ مِنَ إِيرَانَ.

۱۵- در گروه کلمات «الف»، یک جمع مکسر و گروه کلمات «ب» یک جمع مؤنث سالم

بیدا کنید. (۵/۰ نمره)

الف) جمع مکسر: {رُجوع، مُلوك، خُرُوج، مَمْلُوء}

ب) جمع مؤنث سالم: {صَلَاة، سَيَّارَة، حَيَّاطَات، سَيِّدَات}

۱۶- در جاهای خالی کلمه پریشی مناسب بنویسید. (۵/۰ نمره)

{مَنْ، مَا، كَمْ، هَلَّ، أَيْنَ}

۱۶-۱ یوماً فی الأسبوع؟ - سَبْعَةُ أَيَّامٍ.

۱۶-۲ اسْمُكَ؟ - اسْمِي عِيسَى.

(د) درک و فهم

۱۷- با توجه به معنا و مفهوم جمله در جاهای خالی کلمه مناسب قرار دهید. (۵/۰ نمره)

۱۷-۱ لَوْنُ السَّمَاءِ، أَصْفَرٌ □ أَزْرَقٌ □

۱۷-۲ عَدَدُ شَهْرِ السَّنَةِ شَهْرًا. ثَمَانِيَةٌ □ إِثْنَا عَشَرَ □

۱۸- با کلمات پراکنده، با توجه به ترجمه فارسی جمله درستی بسازید. (۵/۰ نمره)

زَرَعَ - الْعُدْوَانَ - الْخُسْرَانَ - مَنْ - حَصَدَ . هر کس دشمنی بکارد؛ زیان درو می کند.

۱۹- هر کلمه از ستون «الف» را به کلمه مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. {یک

کلمه اضافه است.} (۱ نمره)

ب	الف
- جَلِيسُ السَّمَوِّ	الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ، كَالنَّقِشِ فِي هَذَا الشَّيْءِ :
- الرُّمَّانُ	رُبَّ كَلَامٍ جَوَابُهُ هَذَا :
- لُعْنَةٌ	فَاكِهَةٌ لَدِيدَةٌ؛ لَوْنُهَا أَحْمَرٌ :
- السُّكُوتُ	الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْهُ :
- الْحَجَرُ	

۲۰) پس از خواندن این متن، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر آن را معلوم کنید. (۱نمره)

كَانَتْ فِي بَحْرِ كَبِيرٍ سَمَكَةٌ كَبِيرَةٌ قَبِيحَةٌ إِسْمُهَا السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ وَالْأَسْمَاكُ خَائِفَاتٌ مِنْهَا. هِيَ كَانَتْ وَحِيدَةً دَائِمًا. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ، خَمْسَةٌ مِنَ الصَّيَادِينَ جَاءُوا وَقَدَفُوا شَبَكَةً كَبِيرَةً فِي الْبَحْرِ. وَقَعَتِ الْأَسْمَاكُ فِي الشَّبَكَةِ. مَا جَاءَ أَحَدٌ لِمُسَاعَدَةِ الْأَسْمَاكِ. نَظَرَتِ السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ إِلَى الشَّبَكَةِ. هِيَ حَرَنْتْ. فَذَهَبَتْ لِنَجَاةِ الْأَسْمَاكِ. وَقَطَعَتِ الشَّبَكَةَ وَالْأَسْمَاكُ حَرَجْنَ. وَهَرَبْنَ جَمِيعًا. فَوَقَعَتِ السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ فِي الشَّبَكَةِ وَالصَّيَادُونَ أَخَذُوهَا. كَانَتْ الْأَسْمَاكُ حَزِينَاتٍ. لِأَنَّ السَّمَكَةَ الْحَجْرِيَّةَ كَانَتْ رَحِيمَةً. الْأَسْمَاكُ نَظَرْنَ إِلَى سَفِينَةِ الصَّيَادِينَ. هُمْ أَخَذُوا السَّمَكَةَ الْحَجْرِيَّةَ. وَلَكِنَّهُمْ قَدَفُوهَا فِي الْمَاءِ لِأَنَّهَا كَانَتْ قَبِيحَةً جِدًّا فَخَافُوا مِنْهَا. الْأَسْمَاكُ فَرِحْنَ لِنَجَاةِ السَّمَكَةِ الْحَجْرِيَّةِ وَفَهَمْنَ بِأَنَّهَا صَدِيقَةٌ رَحِيمَةٌ.

۱- كانت السمكة الحجرية وحيدة.

۲- قدف صياداً شبكته في الماء.

۳- السمكة الحجرية ذهبَتْ لِنجاةِ الأسماك.

۴- كانت السمكة الحجرية صغيرةً وجميلةً.

هـ) مکالمه

۲۱- با توجه به تصویر به هر سؤال پاسخ کوتاه دهید. { در یک یا دو کلمه } (۲نمره)

۱-۲۱- ما هذا؟

۲-۲۱- ما هو لونُ العُرابِ؟

۳-۲۱- كم قلماً هنا؟

۴-۲۲- من هذه المرأة؟

به نام خدا		طرح درس روزانه - کتاب عربی سال اول متوسطه		صفحه اول
نام دبیر:		نام مدرسه:		تاریخ:
درس:	موضوع درس:	صفحه:	مدت:	تهیه کننده:
اول	مذکر و مؤنث و اسم اشاره	۲ تا ۴	۷۵ دقیقه	
الف) بخش نظری: اهداف				
۱	رئوس مطالب	۱- لغات جدید	۲- مذکر و مؤنث	۳- اسم اشاره
۲	اهداف کلی	الف) در حوزه شناخت		
		ب) در حوزه باور و گرایش		
		ج) در حوزه عمل و رفتار		
۳	اهداف جزئی	دانش آموز در فرایند آموزش باید به اهداف زیر برسد:		
		۱- آموختن ۲۳ کلمه.		
		۲- ترجمه پنج حدیث از پیامبر اسلام (ﷺ).		
۳- آشنایی با اسم مذکر و اسم مؤنث.				
۴- آشنایی با اسم اشاره و ترجمه جمله‌های دارای اسم‌های اشاره « هذا - هذه - ذلك - تلك ».				
۵- ایجاد مهارت در روخوانی و روان خوانی متن و تمرین درس.				

مراحل حیطه شناختی					دانش آموز در پایان این درس باید بتواند :	هدف های رفتاری	۴
دانشی	درک	کاربرد	تعمیم	تحقیق			
	×				۱- واژه های جدید درس را ترجمه کند.		
	×				۲- معنای هذا و هذه را بگوید.		
					۳- تشخیص دهد که هذا برای مذکر و هذه برای مؤنث است.		
					۴- معنای ذلك و تلك را بگوید.		
	×				۵- تشخیص دهد که ذلك برای مذکر و تلك برای مؤنث است.		
	×				۶- نشانه «ة» را در آخر اسم های مؤنث تشخیص دهد.		
		×			۷- جمله هایی مانند « هذا، طالبٌ. » را مانند الگوی کتاب، به دو صورت ترجمه کند.		
		×			۸- جمله های ساده با اسم اشاره دور و نزدیک (مفرد مذکر و مفرد مؤنث) را ترجمه کند.		
		×			۹- متن احادیث و تمارین را به صورت صحیح و روان قرائت کند.		
					۱- مفهوم «مذکر و مؤنث» را بدانند	رفتار ورودی	۵
					۲- با اسم اشاره «این و آن» در زبان فارسی آشنا باشد		
					۳- جایگاه علم را در اسلام بدانند		
					۴- توانایی قرائت عبارات ساده عربی را داشته باشد		
					نتایج ارزشیابی زیر نقطه شروع آموزش را مشخص می کند	ارزشیابی تشخیصی	۶
					۱- کدام تقسیم برای جنس اسم درست است؟ الف) مفرد و جمع ب) مذکر و مؤنث		
					۲- کلمات «این و آن» در فارسی برای چه مفهومی بکار می روند؟ الف) پرسش ب) اشاره		
					۳- نظر دین مبین اسلام راجع به علم و علم آموزی چیست؟ الف) موافق ب) مخالف ج) بی طرف		
					۴- این عبارت را صحیح قرائت کنید «الْعَالِمُ يَلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ يَلَا ثَمَرٍ»		
در صورت پاسخ به این سؤالات، فراگیران آماده یادگیری مطالب جدید خواهند بود					نتیجه		

ب) بخش عملی : مراحل تدریس و تنظیم محتوا			
زمان	شرح صفحه دوم	مراحل	
۴	۱- سلام و احوال پرسی ۲- حضور و غیاب ۳- ذکر مناسبت ایام	معارفه	۱
۴	سؤالات ارزشیابی ورودی از قبل آماده شده را به صورت شفاهی از دانش آموزان می پرسیم.	ارزشیابی رفتار ورودی	۲
۵	صفحه ۲ کتاب : الف) با استفاده از تصاویر سعدی و پروین اعتصامی از دانش آموزان می پرسیم : ۱- آیا این دو شاعر را می شناسند؟ ۲- علت شهرت آنها چیست آیا علم و دانش و آگاهی آنها در محبوبیتشان مؤثر بوده است؟ ۳- کدام یک از شما می تواند درباره این دو شاعر توضیحاتی ارائه دهد؟ ۴- ترجمه هذا و هذه چیست و برای چه امری به کار می روند؟ ۵- این کلمات در فارسی چه نامیده می شوند؟ ب) سپس جملات مربوط به این تصاویر را با کمک دانش آموزان ترجمه می کنم.	ایجاد انگیزه	۳
۲	صفحه ۲ کتاب در ادامه پرسش و پاسخ های بالا می گویم : دانش آموزان عزیز در این درس ما با موضوعات زیر آشنا می شویم. ۱- احادیث معصومین درباره علم و علما ۲- اسم مذکر و مؤنث ۳- اسم اشاره	معرفی درس و بیان اهداف	۴
۳۵	الف) ترجمه (کلمات جدید و متن) صفحه ۲ : ۱- کلمات جدید را ابتدا خود می خوانم (تقویت مهارت شنیداری) ۲- سپس دانش آموزان به صورت فردی و گروهی تکرار می کنند. (تقویت مهارت گفتاری) ۳- متن را ابتدا می خوانم و جهت تقویت روخوانی، دانش آموزان نیز به صورت فردی می خوانند. ۴- از دانش آموزان می خواهم که احادیث را با استفاده از معنی کلمات جدید، ترجمه کنند. ب) قواعد (بدانیم) صفحه ۳ : ۱- آموزش مذکر و مؤنث کلمات زیر را که دانش آموز در متن درس با آن آشنا شده، روی تابلو یا پاور نشان می دهم. شاعر / شاعرة طیب / طیبة طالب / طالبة عالم / عالمة و از دانش آموزان می خواهم کلمات را دو به دو با هم مقایسه کنند و اختلاف آنها را در لفظ و معنی بیان کنند. نتیجه ای که می خواهیم دانش آموزان به آن برسند : اسم ها بر دو نوع هستند ۱- بدون «ة» ۲- با «ة» اسم بدون «ة» برای مرد و جنس مذکر به کار می رود. اسم با «ة» برای زن و جنس مؤنث به کار می رود. سپس می افزایم که اسم غیرجاندار هم می تواند مذکر یا مؤنث باشد. مثلاً کلماتی مانند : شجرة و جزیرة چون به «ة» ختم شده اند، مؤنث به شمار می آیند. و کلماتی مانند : جبل و کتاب چون به «ة» ختم نشده اند، مذکر به شمار می آیند. سپس کلمات زیر را روی تابلو یا پاور به نمایش گذاشته می خواهم مذکر و مؤنث را معین کنند. «ناجحة - جمیل - مرتفع - عجیبة - الرجل - المرأة - لذیذة» ۲- آموزش اسم اشاره : دو جمله زیر را روی تابلو یا پاور نشان می دهم. «هذا طالب» ، «ذلک طالب»	شروع تدریس و ارائه درس	۵

	<p>و از دانش‌آموزان می‌خواهم دو عبارت را ترجمه و سپس مقایسه کنند.</p> <p>نتیجه: «هذا» به معنای این، برای اشاره به نزدیک و «ذلک» به معنای آن، برای اشاره به دور به کار می‌رود.</p> <p>اکنون دو جمله زیر را روی تابلو یا پاور نشان می‌دهم.</p> <p>۱- «هذا طالب» ، «ذلک طالب»</p> <p>۲- «هذه طالبة» ، «تلک طالبة»</p> <p>دانش‌آموزان باید با مقایسه بین ردیف اول و دوم به نتیجه زیر برسند.</p> <p>اگر اسم مذکر باشد برای اشاره به نزدیک از «هذا» و دور از «ذلک» استفاده می‌کنیم.</p> <p>اگر اسم مؤنث باشد برای اشاره به نزدیک از «هذه» و دور از «تلک» استفاده می‌کنیم.</p> <p>سیس جملات زیر را به نمایش گذاشته می‌خواهم برای جای خالی کلمه مناسب را انتخاب کنند.</p> <p>۱- ... طیب (هذا - هذه) ۲- ... عالمة (ذلک - تلک) ۳- ... طالبة (ذلک - تلک)</p> <p>۳- کارگاه ترجمه: برای سهولت در ترجمه، جملاتی مانند «هذا عالم» را می‌توان به دو شکل ترجمه کرد و هر دو نیز درست است و از آنها می‌خواهم عبارت: هذه لوحه را به دو شکل ترجمه کنند.</p>		
۵	<p>۱- خلاصه درس را به صورت نمودار، روی تابلو ترسیم می‌کنم.</p> <p>اسم } مذکر: بدون «ة» مؤنث: با «ة»</p> <p>اسم اشاره } مذکر } نزدیک: هذا دور: ذلک مؤنث } نزدیک: هذه دور: تلک</p> <p>۲- در نوشتن مثال از دانش‌آموزان کمک می‌گیرم.</p>	۶	خلاصه درس و نتیجه‌گیری
۵	<p>سؤالات زیر را به صورت شفاهی از دانش‌آموزان می‌پرسم:</p> <p>۱- کلمات «ذلک، رجل، جبل، لوحه» به چه معناست؟</p> <p>۲- فرق دو کلمه جمیل و جمیلة در چیست؟</p> <p>۳- فرق هذا و ذلک در چیست؟</p> <p>۴- برای جمله «... صف» کدام کلمه مناسب است؟ هذه - هذا</p> <p>۵- ترجمه عبارت «حسن السؤال نصف العلم» چیست؟</p>	۷	ارزشیابی بعد از تدریس
۷	<p>تمارین موجود در کتاب: پاسخ به صورت نمونه و یا حل کامل با توجه به شرایط کلاس و دانش‌آموزان.</p>	۸	تعیین تکلیف
۳	<p>۱- تهیه آیه، حدیث، شعر و مثل فارسی درباره ارزش علم و علما.</p> <p>۲- پیدا کردن اسم اشاره در آیات درس قرآن و هدیه‌های آسمان.</p> <p>۳- پیدا کردن نام سوره‌هایی که به «ة» ختم شده‌اند.</p>	۹	معرفی فعالیت‌های خلاقانه
۷۰	جمع دقیقه		

طرح درس سالانه پیشنهادی عربی اول متوسطه یک

	ماه	هفته	جلسه	تاریخ	درس	فعالیت
نیم سال اول	مهر	اول	۱		۱	معارفه، تدریس
		دوم	۲		۲	پرسش شفاهی، نگاهی به درس اول، تدریس درس ۲
		سوم	۳		۳	پرسش شفاهی، نگاهی به درس اول و دوم، تدریس درس ۳
		چهارم	۴		امتحان	آزمون کتبی و شفاهی از فصل اول (درس ۱ تا ۳)
	آبان	اول	۵		۴	پرسش شفاهی، تدریس درس ۴
		دوم	۶		۵	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۵
		سوم	۷		۶	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۶
		چهارم	۸		۷	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۷
	آذر	اول	۹		۸	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۸
		دوم	۱۰		۹	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۹
		سوم	۱۱		۱۰	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۰
		چهارم	۱۲		امتحان	آزمون کتبی و شفاهی از فصل اول و دوم (درس ۱ تا ۱۰)
	دی	اول	۱۳		امتحان	امتحان شفاهی، قرائت و مکالمه
		دوم	۱۴		امتحان	برگزاری امتحانات نوبت اول (از جمله امتحان عربی از ۱۰ درس)
		سوم	۱۵		امتحان	برگزاری امتحانات نوبت اول
		چهارم	۱۶		۱۱	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۱

پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۲	۱۲		۱۷	اول	بهمن	نیم سال دوم
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۳	۱۳		۱۸	دوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۴	۱۴		۱۹	سوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۵	۱۵		۲۰	چهارم		
آزمون کتبی و شفاهی از فصل اول، دوم و سوم (درس ۱۲ تا ۱۵)	امتحان		۲۱	اول	اسفند	
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۶	۱۶		۲۲	دوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۷	۱۷		۲۳	سوم		
تعطیلی احتمالی یا دوره فصل دوم و سوم	دوره		۲۴	چهارم		
تعطیل عید نوروز	—		۲۵	اول	فروردین	
تعطیل عید نوروز	—		۲۶	دوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۸	۱۸		۲۷	سوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۹	۱۹		۲۸	چهارم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۲۰	۲۰		۲۹	اول	اردیبهشت	
دوره کتاب، رفع اشکال و حل نمونه سؤال نوبت دوم	دوره		۳۰	دوم		
آزمون شفاهی (قرائت و مکالمه)	امتحان		۳۱	سوم		
آزمون شفاهی (قرائت و مکالمه)	امتحان		۳۲	چهارم		

معرفی منابع تخصصی زبان و ادبیات عربی

۱- آموزش زبان عربی				
ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	اعداد در زبان عربی (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	عادل اشکیوس	مدرسه (برهان)	۱۳۸۱
۲	صحيح و معتل (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	عادل اشکیوس	مدرسه (برهان)	۱۳۸۱
۳	اعراب و بناء (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	حبیب تقوایی	مدرسه (برهان)	۱۳۸۲
۴	ضمیر و کاربرد آن (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	مهرعلی کاظمی نیا	مدرسه (برهان)	۱۳۸۷
۵	مذکر و مؤنث (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	مهدی ستاریان	مدرسه (برهان)	۱۳۸۴
۶	حال - تمییز (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	هادی اخلاقی	مدرسه (برهان)	۱۳۹۲
۷	توابع (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	مهرعلی کاظمی نیا	مدرسه (برهان)	۱۳۹۲
۸	انواع مفاعیل (از مجموعه کتاب‌های کوچک عربی)	فریبا صادقی مرشت	مدرسه (برهان)	۱۳۹۱
۹	آموزش زبان عربی از راه بازی و سرگرمی	قاسم کریمی	مدرسه (برهان)	۱۳۸۰
۱۰	مثل‌های رایج در زبان عربی	هادی صاحبی	مدرسه (برهان)	۱۳۸۱
۱۱	راهنمای تجزیه و ترکیب	عیسی متقی زاده	مدرسه (برهان)	۱۳۸۰
۱۲	آموزش ترجمه عربی	حمید رضا حیدری	فاطمی	۱۳۸۷
۱۳	فن ترجمه	رضا ناظمیان	دانشگاه پیام نور	۱۳۸۰
۱۴	مضامین مشترک در فارسی و عربی	سید محمد دامادی	دانشگاه تهران	۱۳۷۹
۱۵	فن ترجمه	یحیی معروف	سمت	۱۳۸۱
۱۶	اللغة العربية الحديثة	محمد علی آذرشب	سمت	۱۳۷۶
۱۷	الفوائد (دانستنی‌های عربی)	عادل اشکیوس	مؤسسه توسعه روستایی	۱۳۸۷
۱۸	آموزش زبان عربی	عبدالله یزدانی	همه	۱۳۹۱

۲- کتب صرف و نحو

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	مبادئ العربية (جلد ۴)	رشید شرتونی	اساطیر	۱۳۷۱
۲	جامع الدروس العربية	مصطفی غلابینی	ناصر خسرو	۱۳۶۲
۳	الجديد فى الصرف و النحو	سید ابراهیم دیباجی	سمت	۱۳۷۷
۴	القواعد الأساسية	سید احمد هاشمی	هجرت	۱۳۷۰
۵	النحو الوافی (جلد ۴)	عباس حسن	دارالمعارف مصر	۱۹۱۶
۶	صرف و نحو کاربردی با رویکرد مکالمه و ترجمه	عادل اشکبوس	مشعر	۱۳۹۱
۷	صرف و نحو کاربردی	اباذر عباچی	زوار	۱۳۸۷
۸	النحو الواضح	علی الجارم و ...	الهام تهران	۱۳۷۷
۹	دروس دار العلوم العربية	سعید نجفی اسداللهی	گلشن	۱۳۷۱
۱۰	تحفه احمدیه شرح الفیه	احمد بهمنیار	مرتضوی تهران	۱۳۷۲
۱۱	الجدول فى اعراب قرآن و صرفه و بیانه	محمود صافی	مدین قم	۱۳۶۸
۱۲	اعراب القرآن الکریم	محمی الدین درویش	کمال الملک	۱۴۲۸
۱۳	ترجمه و توضیح الفیه	اباذر عباچی و علی چراغی	پایا	۱۳۷۶
۱۴	آموزش زبان عربی	آذرتاش آذرنوش	مرکز نشر دانشگاهی	۱۳۷۶
۱۵	نحو برای دانشجو	سید محمد رادمنش	آستان قدس رضوی	۱۳۷۱
۱۶	عربی آسان (جلد ۳)	سید کاظم موسوی و رضا روزبه	محمدی تهران	۱۳۵۸
۱۷	شرح ابن عقیل (جلد ۲)	محمد محی الدین عبدالحمید	ناصر خسرو	۱۳۶۴
۱۸	علوم العربية	سید هاشم حسینی تهرانی	اخلاق قم	۱۳۸۴
۱۹	قطر الندی و بلّ الصدی ابن هشام	محمد محی الدین عبدالحمید	فیروزآبادی قم	۱۳۸۳
۲۰	اصول صرف و نحو	علی اکبر شهایی	دانشگاه تهران	۱۳۸۵
۲۱	موسوعة الصرف و النحو و الإعراب	امیل بدیع یعقوب	دار العلم للملایین	۱۹۹۱
۲۲	معجم قواعد اللغة العربية، انطوان دحداح	مترجم عبدالعلی آل بویه لنگرودی	دانشگاه امام خمینی قزوین	۱۳۷۷
۲۳	اعراب قرآن کریم	محمد رضا رضوانی خراسانی	تامین قم	۱۳۸۶
۲۴	معجم النحو	عبد الغنی الدقر	مکتبه القیام - قم	۱۳۷۰
۲۵	صرف و نحو	علی جان بزرگی	هخامنش - کرج	۱۳۸۹
۲۶	آموزش عربی آسان	صفابخش شیرزاد	رهنمای اندیشه	۱۳۷۵

۳- لغت نامه

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	المنجد فی اللغة و الأعلام	لويس معلوف		
۲	فرهنگ معاصر عربی، فارسی	آذرتاش آذرنوش	نی	۱۳۸۱
۳	فرهنگ فارسی، عربی	عادل اشکبوس و ...	مدرسه (برهان)	۱۳۸۹
۴	فرهنگ لاروس عربی، فارسی	سید حمید طبیبیان	امیر کبیر	۱۳۶۳
۵	فرهنگ دانش آموز عربی به فارسی و بالعکس	عیسی متقی زاده	مدرسه (برهان)	۱۳۸
۶	المعجم الوسیط عربی، عربی	ابراهیم مصطفی و ...	المکتبة الإسلامية	۲ ۲
۷	الوجیز للمترجم عربی، فارسی و بالعکس	محمد حیدری	تبلیغات اسلامی قم	۱۳۷۱
۸	فرهنگ بزرگ جامع نوین ترجمه المنجد	احمد سیاح	اسلام	
۹	فرهنگ فرزانه فارسی، عربی	سید حمید طبیبیان	فرزان	۱۳۷۸
۱۰	فرهنگ اصطلاحات معاصر	نجفقلی میرزایی	فرهنگ معاصر	
۱۱	القاموس الشامل فارسی، عربی	محمد حسن بوذرجمهر	نوفل لبنان	۲ ۲
۱۲	عربی در فارسی	خسرو فرشیدورد	دانشگاه تهران	۱۳۸۲
۱۳	فرهنگ اصطلاحات روز	غفرانی و شیرازی	امیر کبیر	۱۳۶۴
۱۴	القاموس المبسط	سهیل سماحة	مکتبة سمیر	۲ ۷
۱۵	قاموس قرآن	علی اکبر قرشی	دارالکتب الاسلامیة	۱۳۵۲

۴- مکالمه

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	الحوارات (۴ جلد)	عادل اشکبوس، علی چراغی و ...	مشعر	۱۳۸۸
۲	المختبر (۱)	عادل اشکبوس	مشعر	۱۳۹۲
۳	المدخل إلى تعلم اللغة العربية (۴ جلد)	محمد و علی حیدری	دفتر تبلیغات اسلامی، قم	۱۳۷۱
۴	صدی الحیاة	مسعود فکری و ...	کانون زبان ایران	۱۳۸۴
۵	گفت و گو	ناصر علی عبدالله	مجمع علمی فرهنگی مجد	۱۳۸۳
۶	گفت و شنود عربی	سعید شیبانی	پایا	۱۳۸۴
۷	همراه شما در عراق	شاکر عامری و ...	شادرنگ	۱۳۸۶
۸	العربية للناشئين	محمود اسماعیل صینی و ...	مدین	۱۳۷۰
۹	مکالمه عربی ویژه سفرهای زیارتی	یحیی معروف	مشعر	۱۳۸۷
۱۰	تعلیم اللغة العربية	حوزه علمیه قم	پیک فرهنگ	۱۳۸۴
۱۱	مکالمه و محاضرة	ابراهیم فتح الهی	دانشگاه پیام نور	۱۳۸۳

۵- بلاغت

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	جواهر البلاغة	سید احمد هاشمی		۱۳۶۵
۲	علوم البلاغة	اباذر عیاجی	سمت	۱۳۷۷
۳	علم البيان	اباذر عیاجی	سخن	۱۳۹۱
۴	اسرار البلاغة	عبدالقاهر جرجانی	دانشگاه تهران	۱۳۷۰
۵	معالم البلاغة	محمد خلیل رجایی	دانشگاه شیراز	۱۳۷۲
۶	تهذيب البلاغة	عبد الهادی الفضلی	المجمع العلمي الإسلامي	۱۳۶۴
۷	بداية البلاغة	سید ابراهیم دیباجی	سمت	۱۳۶۷
۸	معانی و بیان	جلیل تجلیل	مرکز نشر دانشگاهی	۱۳۷۴
۹	مختصر المعانی	سعد الدین تفتازانی	دارالفکر قم	۱۳۷۰

